Súd:	Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka:	12C/79/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6913202944
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Margita Žilková
ECLI:	ECLI:SK:OSRS:2017:6913202944.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Margitou Žilkovou v spore žalobcov 1/ N. Q., T.. XX. XX. XXXX, H. D. U., S. XXXX a 2/ U. Q., T.. XX. XX. XXXX, H. D. R., Y. XXX, oboch zastúpených JUDr. Jánom Čipkom, advokátom so sídlom v Hnúšti, Partizánska 197 proti žalovanému I. R., T.. XX. XX. XXXX, H. D. F. G., X. X. XXX/X, zast. JUDr. Marianom Dzuroškom, advokátom so sídlom v Rimavskej Sobote, Hviezdoslavova 468/31 za účasti intervenienta na strane žalovaného Wüstenrot poisťovňa, a. s. so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO 31383408 o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 300,- eur a žalobcovi 2/ sumu 225,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Pokiaľ sa žalobkyňa 1/ domáha na žalovanom zaplatenia ďalších 7.700,- eur a žalobca 2/ ďalších 5.775,- eur, žaloba sa zamieta.

Žalobcom sa priznáva náhrada trov z prisúdených súm v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Okresný súd rozsudkom zo dňa 21. 04. 2015 č. 12C/79/2013-67 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 1/ (ďalej označovaná len ako "žalobkyňa") sumu 4.000,- eur a žalobcovi 2/ (ďalej označovaný len ako "žalobca") sumu 3.000,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, kým v prevyšujúcej časti, a to u žalobkyne ohľadom sumy 8.000,- eur a u žalobcu ohľadom sumy 6.000,- eur žalobu zamietol. Proti rozsudku podali odvolanie žalobcovia aj žalovaný (žalovaný len proti výroku o lehote na zaplatenie) a Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 25. 10. 2016 č. 13Co/628/2015-98 rozsudok okresného súdu v časti o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, kým v časti o povinnosti zaplatiť žalobkyni a žalobcovi plnenie (žalobkyni 4.000,- eur a žalobcovi 3.000,- eur) v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku rozsudok okresného súdu potvrdil.

2/ Rozsudok zo dňa 21. 04. 2015 okresný (prvostupňový) súd odôvodnil nasledovne (viď ods. 3 až 22 - ide len o skrátený výpis odôvodnenia):

3/ Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali na žalovanom zaplatenia a to žalobkyňa sumy 12.000,- eur a žalobca sumy 9.000,- eur ako náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný dňa 07. 03. 2011 v obci Tisovec nesledoval situáciu v cestnej premávke, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči neb. D. Q. (manželovi žalobkyne a otcovi žalobcu) a narazil do ľavej strany cyklistu D. Q. (ďalej len "poškodený"), následkom čoho menovaný bezprostredne po nehode zomrel. Trestné konanie je vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod č. 3T/190/2012. Je nesporné, že tragická smrť poškodeného zasiahla do ich osobnostného života a túto nie je možné odčiniť žiadnym spôsobom. Jeho vzťah so žalobkyňou, s ktorou uzavrel manželstvo 29. 11. 1975, bol veľmi láskyplný a harmonický, boli plní

životného optimizmu a mali plány do budúcnosti. Pre žalobcu bol menovaný autoritou a príkladom a aj po apríli 2006, kedy sa žalobca osamostatnil, pomáhal radami a bol oporou. Z náhlej nečakanej smrti sa doteraz dosť dobre nespamätali, nebohý im chýba na každom kroku. Sú si vedomí toho, že žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch im ho nevráti, avšak náhradu nemajetkovej ujmy požadujú aj z dôvodu, že žalovaný nebol ani toho schopný, aby sa za svoj nezodpovedný čin ospravedlnil. Navrhovanú výšku odškodnenia nevnímajú ako formu absolútnej satisfakcie, ale ako všeobecné gesto spravodlivosti, úcty k ľudskému životu a čiastočnému zmierneniu ich rán.

4/ Na návrh žalovaného podľa § 93 ods. 3 O. s. p. do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovaného (teraz intervenient podľa § 81 C. s. p.), ktorý sa vo veci vyjadril tak, že nie je v zmysle platnej a účinnej legislatívy povinný vyplatiť žalobcami uplatnený nárok ani v prípade ich úspechu.

5/ Súd po vykonaní dokazovania výsluchom žalobcov, svedkov F. V. a C. Q., úmrtného listu poškodeného, osvedčenia o dedičstva č. XD XXX/XXXX-XX S. XXX/XXXX vydaného notárom JUDr. Jánom Kovácsom dňa 19. 05. 2011, 15 ks fotografií zo života navrhovateľov, spisu 3T/79/2013 Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len "trestný spis"), poistnej zmluvy pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uzavretej medzi žalovaným a intervenientom (predtým vedľajším účastníkom), upovedomenia o začatí exekúcie č. EX 2542/2013, rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX Z. XXX XXX XXXX X, potvrdení C.. I. G., klinického psychológa a I.. Z. Ž., všeobecného lekára, ako aj písomných podaní žalobcov a žalovaného vec posúdil tak, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 05. 12. 2012 č. XT XXX/XX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. 05. 2013 (odvolanie žalovaného ako obžalovaného bolo uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 3 To 51/2013 zo dňa 29. 05. 2013 zamietnuté), uznaný vinným za to, že dňa 07. 03. 2011 v obci U. rýchlosťou v intervale 40-40,4 km/hod kde pred domom č. XXX nesledoval situáciu v cestnej premávke, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči cyklistovi D. Q., ktorého mohol prvýkrát spozorovať pred sebou minimálne vo vzdialenosti 60 metrov, začal vyhýbací manéver voči tomuto cyklistovi bez dostatočného bočného odstupu, s bočným odstupom len 0,67 m, došlo k zrážke s cyklistom D. Q., ktorý vybočil z priameho smeru, v čase prvého kontaktu takým spôsobom, že vozidlo prednou časťou narazilo do ľavej strany cyklistu (bicykla), ktorý padol zadnou časťou tela do oblasti prednej kapoty, čelného skla a následne na pravý okraj chodníka, následkom čoho cyklista D. Q. utrpel poranenia viacerých oblastí tela s poranením mozgu, došlo k porušeniu riadiacej činnosti centrálneho nervového systému a tým aj k smrti cyklistu bezprostredne po dopravnej nehode, čím porušil ust. § 4 ods. 1 písm. c/, e/, § 15 ods. 3 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zákona a za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona k trestu odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, pričom podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa mu výkon trestu podmienečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. bola určená skúšobná doba a 2 roky. Súčasne bol žalovanému ako obžalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 30 mesiacov a bol zaviazaný podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku nahradiť žalobkyni (ako poškodenej) škodu vo výške 1.766,18 eur, kým so zvyškom nároku ju odkázal na občianske súdne konanie.

6/ Podľa § 135 ods. 1 vety tretej O. s. p. súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal...

7/ Súd preto mal preukázané, že žalovaný spáchal prečin usmrtenia, keď D. Q. spôsobil pri dopravnej nehode dňa 07. 03. 2011 smrť.

8/ Podľa § 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

9/ Podľa § 11 Obč. zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10/ Predmetom ochrany osobnosti v zmysle § 11 Obč. zákonníka sú najmä imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka. Zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby. Nikto nemôže zasiahnuť do telesnej, či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konania, ktorým by mohol ohroziť jej život alebo zdravie.

11/ Podľa § 13 ods. 1 Obč. zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

12/ Podľa § 13 ods. 2 Obč. zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13/ Podľa § 13 ods. 3 Obč. zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14/ Podľa § 15 Obč. zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

15/ Základ žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do života podľa vyššie citovaných ustanovení Ústavy a Obč. zák., ako aj § 427, 438, 439 a 441 Obč. zák. týmto považoval za daný. K tomuto súd konštatuje, že pokiaľ ide o použitie ustanovení § 427, 438, 439 a 441 Obč. zák., krajský súd v zrušujúcom uznesení uviedol, že použitie týchto ustanovení zo strany okresného súdu bolo nesprávne, lebo vo veci nejde o náhradu škody, ale o náhradu nemajetkovej ujmy.

16/ Náhradu uplatňujú v súlade s ust. § 15 Obč. zák. žalobkyňa ako manželka a žalobca ako syn. S použitím eurokomformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Obč. zák. Túto v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví. Súčasťou náhrady škody teda sú aj nemajetkové ujmy. Poskytnutie len morálnej satisfakcie je nedostačujúce vzhľadom na najzávažnejší zásah do osobnostných práv, a to do práva na život. Súkromný život chránený v ust. § 11 Obč. zákonníka zahrňuje i rodinný život, resp. vzťahy medzi blízkymi príbuznými a ich vzťahy sociálne, citové a morálne. V súlade s úctou k právam človeka ako ľudskej bytosti s jej jedinečnými a neopakovateľnými prejavmi a súčasne úctou k akémukoľvek ľudskému spoločenstvu, vychádzajúcemu zo vzájomného zopätia tvoriacich ju jedincov, založenom predovšetkým na väzbách citových, morálnych a kultúrnych a vo svetle výkladu tohto nezadateľného ľudského práva premietajúceho sa i do pozitívnej úpravy súkromného práva, je významným a nezanedbateľným komponentom práva na ochranu súkromia i jeho negatívna zložka, nachádzajúca svoje vyjadrenie v právne podporenej možnosti brániť sa proti neoprávneným zásahom do tejto sféry zo strany iných osôb.

17/ "Pri určení peňažnej satisfakcie podľa ust. § 13 ods. 2 Obč. zák. treba prihliadnuť na zadosťučinenie, ktoré poškodený dostal (prípadne má dostať) podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Obč. zák. vo forme morálneho zadosťučinenia (t. j. vo forme nemajetkovej resp. morálnej satisfakcie). Ako samostatné morálne zadosťučinenie môže podľa okolností prípadu slúžiť aj aktívne prejavená snaha toho, kto zasiahol do práva na ochranu osobnosti, mimosúdne zabezpečiť poškodenému konkrétnu satisfakciu (napr. poskytnutie finančných prostriedkov ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pokusom zmierniť následky zásahu formou súčinnosti s poškodeným, prejavom ľútosti a pod.). aj takéto morálne zadosťučinenie, ak bolo poskytnuté treba náležite overiť a zhodnotiť. " (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1088/2005).

18/ Pokiaľ žalovaný považoval trest uložený mu rozsudkom za primerané zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Obč. zák., s týmto sa však súd nestotožnil a čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, súd zohľadnil pri určovaní výšky to, že s navrhovateľkou mal poškodený dlhotrvajúce plnohodnotné manželstvo, manželia mali veľa spoločných aktivít, plánovali si budúcnosť (prestavba bytu) a žalobca tiež s poškodeným mali hodne spoločných aktivít a strata následkom prečinu odporcu nečakane a náhle zasiahla do ich života.

19/ Súd nespochybňoval, že žalobcovia vyhľadali po smrti poškodeného lekársku pomoc, lebo išlo o náhle, tragické úmrtie a v takýchto prípadoch nie je ojedinelé, že je takáto lekárska pomoc (po psychickej

stránke) potrebná. Nebolo však preukázané nejaké dlhodobé liečenie, keď lekárskymi potvrdeniami je preukázaná len akútna reakcia na stres. Súd tým nemieni zľahčovať situáciu, avšak akútna reakcia na každé úmrtie, hlavne takéto náhle resp. cudzím zavinením, je prirodzená. Na druhej strane súd nemohol prehliadnuť argument žalovaného, že žalobcovia sa nesprávali spôsobom, ktorý by svedčil o pevnej citovej väzbe, keď obaja vedeli, že poškodený trpí závažným ochorením diabetes a že bol po porážke, pritom ho nechali, aby chodil na bicykli a autom. V trestnom konaní svedkyňa N. Y. vypovedala, že poškodeného pozná natoľko, že keď viedol svoj bicykel po ceste jazdil značne neisto, často náhle vybočil zo svojej jazdnej dráhy, teda neudržal jazdu v priamom smere.

20/ Súd preto vychádzal zo skutočnosti, že poškodený bol diabetik, bol po mozgovej príhode, dennodenne jazdil autom resp. na bicykli (na bicykli jazdil značne neisto) a navrhovatelia o tejto skutočnosti vedeli a akceptovali ju a takto s prihliadnutím na všetky vyššie uvádzané skutočnosti za primeranú náhradu ako nemajetkovú ujmu žalobcov považoval u žalobkyne 8.000,- eur a u žalobcu 6.000,- eur a z týchto súm pri ďalšom vychádzal.

21/ Dopravnú nehodu, následkom ktorej poškodený zomrel, spôsobil odporca a za toto bol uznaný vinným. Z obsahu trestného spisu však vyplýva, že dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, najmä zo záverov znaleckého posudku Ing. Ondreja Rövida, že odporca zachytil motorovým vozidlom pravou prednou časťou cyklistu D. Q., pričom ak by bol dodržal dostatočný bočný odstup 0,8 m až 1 m od ľavej časti koridoru cyklistu, nebolo by došlo k stretu. Z výpovede svedkyne N. Y. vyplýva, že poškodený jazdil na bicykli neisto. Podľa obsahu znaleckého posudku Ing Ondreja Rövida, z ktorého vychádza okresný súd a aj krajský súd v uznesení o zamietnutí odvolania odporcu proti rozsudku (za najpravdepodobnejšiu teóriu príčiny vzniku dopravnej nehody ustálil posudok Ing. Ondreja Rövida s tým, že ostatné dve alternatívy nemalú logiku a sú v rozpore so zaistenými stopami na mieste činu) "poškodenie motorového vozidla v jeho prednej časti svedčí o tom, že poškodený neodôvodnene vošiel do jazdnej dráhy vozidla, t. j. že náhle zmenil smer svojej jazdy, teda vybočil z obvyklého koridoru (o šírke cca 1 m) a vošiel do jazdnej dráhy za ním jazdiaceho vozidla.

22/ Súd preto dospel k záveru, že škoda bola spôsobená aj zavinením poškodeného (§ 441 Obč. zák.). K nehode došlo z dôvodu, že odporca nedodržal dostatočný bočný odstup, avšak poškodený náhle a bezdôvodne zmenil smer jazdy (nebyť tohto, nebolo by došlo ani k dopravnej nehode), a preto súd s prihliadnutím na všetky okolnosti nehody považuje účasť poškodeného na spôsobení škody vo výške 50 %. Preto zaviazal odporcu podľa § 427 a § 441 Obč. zák. na zaplatenie žalobkyni 4.000,- eur (ako 50 % z 8.000,- eur nemajetkovej ujmy v peniazoch) a žalobcovi 3.000,- eur (ako 50 % zo 6.000,- eur nemajetkovej ujmy v peniazoch) , teda 50 % z určenej celkovej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a v prevyšujúcej časti, t. j. ohľadom sumy 8.000,- eur u žalobkyne a 6.000,- eur u žalobcu žalobu zamietol.

23/ Ako to súd už uviedol v odseku 1 tohto odôvodnenia, proti rozsudku podali žalobcovia (proti výroku o zamietnutí časti žaloby) a aj žalovaný (proti výroku o lehote na plnenie) odvolanie a Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 25. 10. 2016 č. 13Co/628/2015-98 rozsudok okresného súdu v časti o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania (druhý a tretí výrok rozsudku okresného súdu) zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, kým v časti o povinnosti zaplatiť žalobkyni a žalobcovi plnenie, a to žalobkyni 4.000,- eur a žalobcovi 3.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok) rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

24/ Krajský súd rozhodnutie (pokiaľ ide o výrok o zrušení druhého a tretieho výroku rozsudku okresného súdu) odôvodnil tým, že súd prvej inštancie sa nedostatočne v odôvodnení vysporiadal so záverom o znížení výšky nároku na nemajetkovú ujmu a ani nemal aplikovať ustanovenia § 427,441 a 444 Obč. zákonníka, keďže žalobcovia si neuplatnili nárok na náhradu škody (nárok na náhradu škody si uplatnili v trestnom konaní), ale nárok na nemajetkovú ujmu. Občiansky zákonník jednoznačne rozlišuje medzi nárokom na nemajetkovú ujmu a škodu a tieto upravuje v rôznych častiach zákona a aj predpoklady vzniku týchto nárokov sú odlišné. Preto súd prvej inštancie v novom rozhodnutí má uviesť, ako pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy zohľadnil okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Na základe toho, ako zistí skutkový stav, na tento aplikuje príslušnú právnu normu a opätovne vo veci rozhodne.

25/ Krajský súd poukázal na ust. § 11 a 13 Obč. zák. a na skutočnosť, že predpokladom priznania nároku je existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený. Musí ísť o zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Konštatoval, že splnenie tohto predpokladu súd prvej inštancie zistil a táto skutočnosť nebola ani rozporovaná žalovaným. Pokiaľ ide o posúdenie určenia výšky náhrady podľa § 13 ods. 2 Obč. zák., súd ju určuje s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd musí zohľadniť účel a funkciu inštitútu ochrany osobnosti, ktorým je predovšetkým satisfakčná funkcia, pričom vychádza zo zistených skutkových okolnosti, t. j. napr. vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal u dotknutej osoby; závažnosti, povahy a intenzity, spôsobu neoprávneného zásahu, dôsledne hodnotiť preukázanie vzniku ujmy; miery zavinenia osoby, ktorá zasiahla do osobnostných práv, napr. úmysel, nedbanlivosť ...; trvania a šírky vzniknutej nemajetkovej ujmy; požiadavky primeranosti náhrady utrpenej ujmy dotknutej osoby; náhrada musí byť primeraná aj pomerom na strane povinného. Satisfakcia sleduje primerane, t. j. na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, predstavovaný ujmou vzniknutou na osobnosti fyzickej osoby.

26/ Vo veci je takto už právoplatne rozhodnuté o tom, že žalovaný má zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 4.000,- eur a žalobcovi 3.000,- eur, teda je preukázané, že sú splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11, § 13 Obč. zák. a že žalobcovia sú oprávnené osoby na jej uplatnenie podľa § 15 Obč. zák. a z týchto skutočností súd pri ďalšom rozhodovaní vychádzal, pričom ostávalo rozhodnúť o ďalšom uplatnenom nároku (okrem už priznanej náhrady) a to u žalobkyne o uplatnenej (časti) náhrady 8.000,- eur a u žalobcu 6.000,- eur, teda rozhodnúť o výške náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom patrí (základ žaloby, teda či sú oprávnené osoby a či im náhrada majetkovej ujmy patrí, sú už preukázané, ide už len o určenie výšky tejto náhrady).

27/ Na pojednávaní 15. 02. 2017 zástupca žalobcov uviedol, že trvá na žalobe a žiadal žalovaného zaviazať na náhradu nemajetkovej ujmy podľa žaloby. Je na voľnej úvahe súdu, v akej výške prizná nemajetkovú ujmu a pokiaľ ide o prvostupňový rozsudok, uvádzaná suma je relatívne prijateľná, avšak dôvod, pre ktorý bolo podané odvolanie boli dôvody, ktorými súd odôvodnil zníženie náhrady, pretože ustálenú výšku náhrady nie je možné znižovať.

28/ Zástupca žalovaného na pojednávaní 15. 02. 2017 žiadal žalobu zamietnuť. Suma, ku ktorej dospel okresný súd, je podľa neho primeraná, boli vyhodnotené aj zohľadnené všetky okolnosti. Nie je pravda, že by sa k celej veci žalovaný staval nejako surovo, tento úprimnú ľútosť prejavil aj osobnou účasťou na pohrebe, aj sa pozostalým ospravedlnil. Žalovaný je v súčasnosti nezamestnaný, nemá žiadne príjmy, a preto žiada v prípade zaviazania o povolenie splátok.

29/ Intervenient na strane žalovaného sa na pojednávanie nedostavil, doručenie predvolania mal vykázané, a preto súd pojednával v jeho neprítomnosti. Tento svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil.

30/ Súd doplnil dokazovanie oboznámením lekárskej správy I.. S. I., neurológa, zo dňa 25. 05. 2015, ktorú žalobcovia predložili s odvolaním proti rozsudku. Podľa tejto správy poškodený D. Q. prekonal opakovane cievnu mozgovú príhodu, mal pravostranné ochorenie končatín ľahkého až stredného stupňa, chodil za pomoci francúzskej barly, ale lepšie sa cítil na bicykli. Jeho klinický stav bol taký, že nemal zakázané jazdiť na bicykli, dokázal sa orientovať v cestnej premávke, bolo to pre neho dokonca uľahčenie pri potrebe presunu.

31/ Na základe vykonaného dokazovania súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pri zohľadnení všetkých zistených skutkových okolností určil výšku nemajetkovej ujmy u žalobkyne vo výške 4.300,- eur a u žalobcu vo výške 3.225,- eur, a keďže na zaplatenie 4.000,- eur žalobkyni a 3.000,- eur žalobcovi už bol žalovaný zaviazaný (rozsudok okresného súdu v tejto časti bol uznesením krajského súdu potvrdený), podľa § 13 ods. 2 a 3 Obč. zák. zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobkyni 300,- eur a žalobcovi 225,- eur, kým v prevyšujúcej časti, teda u žalobkyni ohľadom žalovanej sumy 7.700,- eur a u žalobcu ohľadom žalovanej sumy 5.775 eur zamietol.

32/ Súd určil výšku nároku voľnou úvahou, zohľadňujúc okolnosti ako sú uvádzané v odôvodnení uznesenia krajského súdu zo dňa 25. 10. 2016 (najmä ods. 29) a posudzujúc vec v zmysle ust. § 13 ods. 2 a 3 Obč. zák. Pokiaľ ide o skutkové okolnosti, za ktorých došlo k úmrtiu D. Q., neboli v novom konaní zistené žiadne nové skutočnosti, a preto súd pri novom rozhodovaní vychádzal pri posudzovaní výšky nároku z tých istých skutočností, ako to uviedol v rozsudku z 21. 04. 2015 (viď ods. 16 - 19, a 21 tohto rozsudku) , pokiaľ ide o to, ako došlo k nehode a aký bol vzťah medzi poškodeným a žalobcami. Prihliadol však pri posudzovaní aj na ďalšie skutočnosti , a to na to, že žalovaný vyjadril ľútosť osobnou účasťou na pohrebe, ako to uviedol jeho zástupca (nebolo to spochybnené) a na dôkaz predložený v odvolacom konaní, a to lekársku správu neurológa, podľa ktorého poškodený nemal zakázané jazdiť na bicykli, teda nemožno pričítať žalobcom, že by vedeli o tom, že poškodený mal problémy s jazdou na bicykli a že by to vedome akceptovali a nezabránili mu v tom (čo žalovaný namietal ako nesvedčiace o pevnej citovej väzbe).

33/ Výšku náhrady podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. súd určil s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vzniknutá ujma (úmrtie poškodeného D. Q.) je neodčiniteľnou ujmou a skutočne vzniknutú ujmu nemôže napraviť žiadne zadosťučinenie (vrátane finančného). Zmyslom je túto ujmu len zmierniť. Ustanovením § 11 Obč. zák. je chránené právo na súkromný život, ktorého súčasťou sú sociálne, citové a morálne vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi a toto právo bolo neodstrániteľným spôsobom narušené a nemožno ho napraviť žiadnym z prostriedkov morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Obč. zák., preto prichádza do úvahy priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, na jednej strane je tu konanie žalovaného, ktorý bol uznaný vinným za prečin usmrtenia, keď motorovým vozidlom zrazil poškodeného, avšak nie na základe nejakej agresívnej, bezohľadnej jazdy, ale tým, že pri predbiehaní poškodeného nedodržal bezpečný odstup a na druhej strane konanie poškodeného, keď tento náhle vybočil z priameho smeru. Dá sa teda povedať, že k nehode došlo nešťastnou zhodou okolností, keď žalovaný neurobil väčší oblúk na obiehanie poškodeného (nepočítajúc s jeho zmenou jazdy) a práve v tom čase poškodený nečakane vybočil z priameho smeru. Žalovaný bol preto uznaný vinným z prečinu usmrtenia z nedbanlivosti.

34/ Súd zohľadnil účel a funkciu inštitútu ochrany osobnosti, ktorým je predovšetkým satisfakčná funkcia, pritom vychádzal zo zistených skutkových okolností. Posudzoval následnú reakciu, ktorú zásah vyvolal u žalobcov ako dotknutých osôb. Títo na stres s úmrtia blízkej osoby akútne reagovali (čo je preukázané lekárskymi potvrdeniami) a subjektívne dlhodobo pociťujú stratu blízkej osoby. Pokiaľ ide o závažnosť, povahu a intenzitu spôsobu neoprávneného zásahu a preukázanie vzniku ujmy, ako už bolo uvedené v predchádzajúcom odseku, ide o neodčiniteľnú ujmu, vzniknutú správaním žalovaného (nedostatočný odstup pri predbiehaní) a súčasne správaním poškodeného (náhla zmena smeru jazdy). Takto vychádzajúc z trestného rozsudku miera zavinenia, žalovaný zavinil zásah do osobnostných práv nedbanlivosťou (nie úmyselne). Vzniknutá ujma je trvalá (úmrtie blízkej osoby). Pokiaľ ide o požiadavku primeranosti náhrady, súd určenú náhradu považuje za primeranú aj pokiaľ ide o dotknuté osoby (žalobcov) aj žalovaného (tento nijakým spôsobom nepreukázal svoje pomery, preto súd vychádzal z toho, že určená náhrada nie je jeho pomerom neprimeraná; vychádzal pritom len zo známych resp. preukázaných skutočností, t. j. že v čase dopravnej nehody žalovaný bol živnostník a v súčasnosti je nezamestnaný, ako to uviedol jeho zástupca). Pri priznaní náhrady súd ďalej vychádzal z toho, že u žalobkyne ide o manželku poškodeného, kým u žalobcu o jeho dospelého syna, s ktorým nežili v spoločnej domácnosti, teda aj náhrada bola priznaná u žalobkyne vo vyššej výške, ako u žalobcu (inak aj žalobcovia uplatňovali žalobou náhradu tak, že žalobkyňa vo vyššej výške ako žalobca).

35/ Súd podľa § 232 ods. 3 C. s. p. zaviazal žalovaného na zaplatenie do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný síce žiadal o povolenie splátok, avšak súd nedospel k záveru, že by išlo o odôvodnený prípad, kedy by mal určiť dlhšiu lehotu, prípadne splátky, keďže žalovaný svoje pomery, ktoré by odôvodňovali vyhovenie takejto žiadosti, nepreukázal.

36/ O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. , podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri obdobných sporoch býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju

odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Preto treba v týchto prípadoch rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základe sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Preto súd rozhodol tak, že žalobcom priznal právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (t. j. 4.300,- eur a 3.225,- eur) a nie zo žalovanej sumy. Žalobcovia boli čo do základu vo veci nepochybne plne procesne úspešní, ale výšku priznanej náhrady objektívne nemohli predvídať, teda zamietnutie ohľadom určitej sumy nie je prejavom procesného úspechu žalovaného, ale iba dôsledkom úvahy súdu.
Na základe vykonaného dokazovania súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pri zohľadnení všetkých zistených skutkových okolností určil výšku nemajetkovej ujmy u žalobkyne vo výške 4.300,- eur a u žalobcu vo výške 3.225,- eur, a keďže na zaplatenie 4.000,- eur žalobkyni a 3.000,- eur žalobcovi už bol žalovaný zaviazaný (rozsudok okresného súdu v tejto časti bol uznesením krajského súdu potvrdený), podľa § 13 ods. 2 a 3 Obč. zák. zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobkyni 300,- eur a žalobcovi 225,- eur, kým v prevyšujúcej časti, teda u žalobkyni ohľadom žalovanej sumy 7.700,- eur a u žalobcu ohľadom žalovanej sumy 5.775 eur zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané) uviesť spisovú značku tohto konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 C. s. p.) len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 C. s. p., ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Ak žalovaný nesplní v stanovenej lehote uloženú mu povinnosť, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.